

Marcel·lí Maneja i Granel

un jugador irrepètible, un avançat a la seva època

Un dels més grans jugadors de bàsquet de Catalunya i Espanya de tots els temps, un fenomen que va recollir els adjectius més absoluts de l'època: brillant, espectacular, líder, malabarista, ...

Avui, als seus 89 anys, cap clar i records inesborrables, és un conversador amè i entranyable, que mai es cansa de parlar de bàsquet, el del seu temps i el d'avui. Es distreu fent els "sudokus" més difícils, veient bàsquet per la tele i ocupant-se de les feines domèstiques quotidianes. Com l'han denominat, "és un jove disfressat de vell".

Va néixer a L'Hospitalet de Llobregat l'any 1921, ben aviat destacà per la seva afició i les seves qualitats per practicar esport. Va anar a l'escola al Centre Catòlic i als 8 anys (1929) la seva dèria era el futbol, fer de porter, i tan bé ho feia ("la meua especialitat eren els plongeons" -les estirades espectaculars-) que ja d'entrada el posaren a jugar amb els nois de 12 i 15 anys. Jugava al Júnior, i ben aviat l'Espanyol s'interessà per aquell "nano", però dues coses i una circumstància el van fer decidir a passar-se al basquetbol. La duresa dels xuts dels nois més grans, que sempre blocava, li feien mal al pit i la seva poca alçada va fer que els del futbol el titllaren de "petit". La circumstància que va esdevenir en el mateix moment dels seus dubtes, fou l'aparició del bàsquet al Júnior. Els germans Vidal, Pere i Josep, van pensar en el bàsquet com a esport i fundaren l'A. Bàsquet Júnior, al 1930. En aquells temps ningú els entrenava ni ensenyava. La intuïció i les pròpies qualitats feien el fet. En Marcel·lí, conscient que la preparació física era un factor bàsic en la pràctica esportiva fos la que fos, s'entrenava de valent al pati de casa. Així anà bastint una condició física envejable en la que sobresortia la seva capacitat de salt, l'agilitat i la rapidesa. I en el moment de dedicar-se al basquetbol començà a botar i botar, a fingir i driblar. Aquesta pràctica

casolana fou determinant en el seu futur com a jugador de bàsquet, que arribà a l'elit del moment i a la internacionalitat. El seu domini de pilota, les seves mans fortes i nerviüdes el feren ser un passador excepcional, un driblador fora de sèrie. Mirar a la dreta i passar a l'esquerra, botar arran de terra que era l'ídoni en els camps d'herba i terra, driblar i després passar al company per l'esquena, en fi una sèrie de jugades i habilitats que molts anys després aparegueren a l'NBA, ell ho mostrava setmana a setmana en els camps catalans en els anys 40: espectacular, malabarista, únic, eren els adjectius de la premsa. A Bèlgica l'anomenaren el "petit globetrotter", a França "el rei del terreny" i "la fletxa".

Al marge l'esport hi havia la vida personal i calia forjar-se un camí, un futur. Als 15 anys (1936) començà a treballar d'aprenent de mecànic a "Autobusos Oliveras", de L'Hospitalet. N'està molt cofoi d'aquests inicis, car va conèixer totes les marques i era capaç d'arreglar l'autocar que fos, però en acabar la guerra i tornar els operaris el van posar altra vegada d'aprenent i preferí marxar als Tallers Guardiola, d'Hostafrancs i després, al 1945, ingressà a la fàbrica tèxtil Albert Germans, on restà ja tota la seva vida laboral fins el 1982. A inicis dels 40 va conèixer Montserrat Gómez, que treballava al Tecla Sala, i ara ballo ara no, ara et vinc a veure jugar ara no, es casen al 1945. Del matrimoni naixeran dos fills, Marcel·lí i Francesc que han aportat a la nissaga 6 netes i 4 besnetes, família de la que el nostre personatge n'està més que orgullós, i recorda divertit com el vestit de casament el va guanyar en un torneig d'empreses jugat al Gran Price.

En l'àmbit esportiu, acabada la guerra, fixa pel CB L'Hospitalet, essent-ne el capità amb 19 anys, i al 1940 guanyen el campionat de Catalunya i la "Copa del Generalísimo". Abans, al 1939 ja havien guanyat el

campionat de Catalunya; de fet del 39 al 41 guanyen gairebé totes les competicions en que participen. En dues temporades només van perdre un partit. Eren els Rodón, Piera, Sanahuja germans Vidal,... una època gloriosa de l'entitat.

La temporada 41-42 fixa pel RCD Espanyol, malgrat el Barça de Ferran Font li havia fet propostes que no arribaren a res, i l'Espanyol, al marge pagar una mica, li oferí tres passis de tribuna pel futbol. Hi estigué només una temporada, perquè des del Centre Catòlic de L'Hospitalet no el van deixar de petge i entre el rector, els antics professors i el President, van aconseguir que s'incorporés a l'entitat.

Fitxa abans de casar-se i el club li munta el mobiliari del pis. Una bona operació. Amb el Centre visitarà múltiples camps de Catalunya i Espanya, i popularitza el seu mocador blanc al front, "la cinta que porten ara molts". El seu nivell va en augment i la seva popularitat també; el 29 de març de 1942 debuta amb la Selecció Catalana davant l'Urania Geneve Sport a qui es guanya 28 a 11 i anota 6 punts. La internacionalitat amb Espanya li arriba el

7 de març del 43 enfrontant-se a França, a Toulouse, on guanyen 24 a 25 i aconseguint 7 punts. Al llarg de la seva carrera fou 4 vegades internacional amb Espanya i va defensar els colors de Catalunya en 30 partits, entre 1942 i 1953, any en que es retira essent jugador del Joventut de Badalona.

Arribà a "La Peña" l'any 1947, després d'uns magnífics anys (1942 al 47) al Centre, i a Badalona assolirà el seu màxim nivell al costat d'un altre ídol del bàsquet català, l'Eduard Kucharski. En "Kuchi" i ell fan que l'equip rutlli a nivells mai vistos, ell dirigeix i en "Kuchi" executa, serà l'anomenat "Huracan Verde", que assolirà dues Copes d'Espanya, al 1948 i al 1953. El seu joc ha evolucionat i el seu virtuosisme ja és excepcional, lidera l'equip com a base i al costat de grans jugadors que cada dia inventaven coses noves. Entrenaven dos dies a la setmana, dimarts i dijous i en Marcel·lí anava a Badalona en una combinació de tramvia i autobús i també en bicicleta. Confessa que va experimentar una gran transformació de joc i d'emoció al costat d'aquells grans companys. Li agradava més fer assistències que anotar. L'assistència, diu, li donava un plus, la satisfacció del company anotador i la d'ell per facilitar-ho, però encara recorda com en la inauguració del camp de la Plaza de los Caidos, al 1948, va fer 36 punts en el Joventut - Selecció Catalana.

Al 1953 pateix una lesió al menisc i no vol operar-se; té trenta tres anys i considera que ja n'hi ha prou. D'altra banda ja feia

uns anys que compaginava el jugar amb fer d'entrenador, faceta que començà ensenyant les noies de la Sección Femenina de L'Hospitalet. En aquells anys 50 una setmana basquetbolista d'en Marcel·lí era: dilluns entrenava les noies de la Sección Femenina; dimarts entrenament amb el Joventut; dimecres entrenava l'equip femení de l'empresa Garcia Sassot, de Sants, i també l'equip masculí de l'U.D. Sants; dijous segon entrenament amb el Joventut; divendres entrenava al Tecla Sala i el San Fernando de L'Hospitalet; dissabte altre vegada la Sección Femenina i el diumenge el partit amb "La Peña". Prou distret; realment un activista del bàsquet.

Ha estat distingit, entre altres, amb la Medalla d'Honor de la Federació Espanyola, amb la Medalla al Mèrit de la Federació Catalana, amb les Ensenyes d'Or i Brillants del CB L'Hospitalet i el Joventut de Badalona i està molt content que en el torneig de pretemporada del CB L'Hospitalet el trofeu al millor jugador porti el seu nom.

Acabada la seva trajectòria com a jugador, el seu periple com a tècnic tingué un curt recorregut: primer el RCD Espanyol, un any sense cobrar i després el Pedagogium San Fernando, de Gràcia, però amb aquestes curtes experiències s'adonà que fer de tècnic de forma seriosa i continuada no era per ell, cobrava molt poc i treballava força i els jugadors a l'inrevés, cobraven molt i s'esforçaven poc, i ho va deixar.

Anècdotes en té un munt i en vol explicar algunes, per insòlites. A Montecarlo, l'any 49 amb el Joventut, van anar al Casino a passar una estona i es va seure a la taula de la ruleta. Notava alguna cosa estranya entre la gent i els seus companys d'equip li feien signes incomprensibles, i és que

estava assegut al costat de Winston Churchill !!! i recorda la seva "pitillera" d'or on hi guardava els puros. Explica com tenia una gran afició a improvisar lletres de bàsquet en cançons populars, i recorda que amb la música de la pel·lícula de Fred Astaire "Sigamos a la flota", va improvisar la següent lletra: "Yo juego a esto que llaman baloncesto, es un juego muy perfecto: baloncesto. Jugaré i te dedicaré todos los puntos que pensando en ti siempre yo haré". Bé al marge la curiositat de la lletra, la seva sorpresa fou quan molts anys després, ja retirat, veient un partit, unes noies cantaven la seva lletra!

Parlar amb en Marcel·lí Maneja és passar una estona formidable. És una font d'anècdotes, records i vivències, un no parar de fluïdesa i memòria als seus 89 anys. Vol fer esment especial d'un entrenador, el senyor Josep Vila, de la Copa del Generalísimo del 40 guanyada amb L'Hospitalet, del nivell extraordinari de joc de la "seva" Peña que arribà a guanyar la Copa d'Espanya per primera vegada, de com en el seu primer any al Joventut fou el màxim anotador, de les jugades estrafolàries que s'inventaven amb l'Ollé i en Basso, i la carta que li envià el "Generalísimo Franco", signada amb "su puño y letra", agraint-li la seva participació amb la Selecció Espanyola. En fi, un munt inacabable que explica amb una alegria, un entusiasme i una memòria que s'encomana i que reflecteixen el tarannà d'un home irrepetible i un jugador excepcional, que la gent de bàsquet de tota la vida recorda ben bé i que encara surt a passejar cada dia per L'Hospitalet, amb una vitalitat enorme.

Per molts anys Marcel·lí !

